

Ritmester Heidmann, Vice-Generalconsul Prahl, Forvalter Scheltlie, Capitain Gerner, Pastor Schults, Handelsmand Nicolay Normann, Gaardbruger Ræd og Gaardbruger Lingnæsset, hvis Bestemmelse var, efter Stortingets Beslutning, at complimentere den Norske Regjering, efterat Stortinget næste Dag var bleven aabnet. Samlingen blev bestemt til næste Dags Formiddag 10½ Slet.

Var 1818 den 6te Februar var Stortinget forsamlet. Rigets Statholder og den Norske Regjering's øvrige Medlemmer bleve modtagne af den dertil udnævnte Deputation. I Regjeringens Følge var Høiesteret og Byens offentlige Auctoriteter.

Statholderen oplæste Hans Majestæt Kongens aabne Brev af 24de Juni d. A., hvorved hiin naadigst er bemyndiget til paa Kongens Begne at aabne Stortingets Forhandlinger. Derefter blev Hans Majestæts Tale oplæst ved Statsraad Collett, og endelig Høistfammes Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse siden sidste ordentlige Storting, ved Statsraaden, Grev Wedel; Jarlsberg.

Det Kongelige aabne Brev er af følgende Indhold:

"Vi Carl, af Guds Naade Konge til Sverige og Norge, de Gothers og Venders 2c. 2c., Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn og Dithmarsken, Greve til Oldenborg og Delmenhorst 2c. 2c. Gjøre vitterligt: Ledet af de landsfaderlige Folelser, Vi bære for Vort troe Norske Folk, havde Vi Intet hellere ønsket end, omgivne af dets forsamlede Repræsenter, Selv at kunne aabne det nu forestaaende ordentlige Storthing; men saavel Vor Sundhedstilstand, som Aarstiden, og den nyligen begyndte Svenske Rigsdag, der fordrer Vor Nærværelse i Stockholm, nøde Os til at opgive dette Vort Ønske.

Vi tvivle ingenlunde paa, at det vilde have været ligesaa kjær for Norges Storthing, som det var overeensstemmende med Vore Ønsker, at Vor elskede Søn, Hans Kongelige Høihed Kronprindsen, eller Hans Kongelige Høihed Prinds Oscar, Hertug af Södermanland, Vor elskede Sønesøn, kunde ved denne Leilighed have traadt i Vort Sted; men Forretninger, lige gavnlige for begge Riger, hindre Deres Kongelige Høiheder fra, nu at begive Sig til Norge. I Betragtning af disse Omstændigheder have Vi villet bestikke, ligesom Vi og ved dette Vort aabne Brev naadigst bestikke Os Elskelige, Vor State

holder i Vort Kongerige Norge, een af Sveriges
 Niges Herrer, Cantsler for det Kongl. Svenske
 Krigs-Academie og for Univerſitetet i Christiania,
 Feldtmarſkalk, Overſtatholder i Stockholm, Rid-
 der og Commandeur af Vore Ordener, Hr. Greve
 Carl Mørner, til, paa Vore høie Begne, at
 aabne det nu foreſtaaende Norges Storthings
 Forhandlinger ved den Ham fra Os, tilligemed
 dette Vort aabne Brev, naadigſt tilſtillede Tale,
 hvilken Han ſelv haver at oplæſe, eller dertil
 udnævne en af Vore Norske Statsraader. Og
 har bemeldte Vor Statholder i Ørigt at udføre
 den Ham herved naadigſt overdragne Forretning
 overeensſtemmende med Grundlovens 74de §.

Givet paa Stockholms Slot den 24de Januar

1818.

C a r l.

(L. S.)

Peder Anker.

L. Stoud Platon.

Uabent Brev til Os Elſkelige, Vor Statholder i
 Vort Kongerige Norge, een af Sveriges Ni-
 ges Herrer, Cantsler for det Kongl. Svenske
 Krigs-Academie og Univerſitetet i Christiania,
 Feldtmarſkalk ic. ic., Ridder og Commandeur
 af Vore Ordener, Hr. Greve C. Mørner.”

Hans Majestæt Kongens Tale lyder saa:
ledes:

"Gode Herrer og Norske Mænd!

Præsident og samtlige Medlemmer af Nors-
ges Riges Storting!

Med Glæde have Vi seet den Tidspunct
indtræffe, da det Norske Folks Repræsentanter,
i Overeensstemmelse med Constitutionen, skulle
samles, for, tilligemed Statens Overhoved, at
vaage over Folkets Liv.

Derved gives Os Leilighed til at fremsætte
for Eder de Hindringer og Vanskeligheder, som
hidtil have mødt ved Udførelsen af Lovene an-
gaaende de overordentlige Paalæg og en Banks
Oprettelse.

Da disse Love bleve Os forelagte til Sanc-
tion, havde Stortinget allerede været samlet
næsten et Aar, og de, ved et saa langt Ophold i
Hovedstaden forboldte Udgifter, vare ustridigen
trykkende for Folket. Vi forsynede derfor Be-
slutningerne med Vor Sanction, bevægede dertil
af Nationens Ønske, og da Vi maatte antage, at
de vare grundede paa nsigtig Kundskab om Lan-
dets Producter, om Muligheden at affætte disse,
om Handelen og om Folkets Vindskibelighed.

Vi maatte og troe, at den Plan, paa hvis

Udarbejdelse oplyste Mænd af alle Classer, som vare hædrede med Nationens Tillid, havde arbeidet med Flid, var beregnet saavel efter enkelt Mands Formue i Særdeleshed, som efter Rigets Hjelpekilder i Almindelighed.

Har Erfaringen end ved denne Leilighed paany beviist, at det ikke staaer i Menneskets Magt paa eengang at kunne opløste sig til Kundskab om dets Pligter og om de Midler, som bør anvendes til Bedligholdelsen af dets Rettigheder, saa vil dog den Erfaring, vi nu have gjort, være tilstrækkelig til at oplyse Os om de Beslutninger, vi fremdeles have at fatte.

Erfaringen viser Os da den Vej, vi skulle følge, for at tilveiebringe de for Landets Styrelse uundgaaelig nødvendige Midler, uden for meget at trykke den velhavende Klasse, og endnu mindre at betyngede den trængende Deel af Folket. Denne Erfaring, der bør lede saavel det enkelte Menneske, som hele Nationen, lærer tillige, at vi ikke maae blende os selv i Henseende til vor Stilling.

Sandheden bestyrker det; den viser, at man, langtfra at besvære Agerdyrkningen ved haarde Paalæg, bør fremme den ved betydelige Opmuntringer; at Landets Manufacturer ere i

deres Barndom, eller at de, rettere sagt, neppe ere til; at Handelen hviler, ihvormeget end saavel Ind: som Udførselen er lettet. Endelig lærer denne Sandhed, at ved god Huusholdning, Virksomhed og Arbeide maa erstattes, hvad Naturen nægtede.

Uagtet alle Hindringer er dog Inddrivningen af de overordentlige Paalæg, som det sidste Storthing besluttede, saavidt muligt, iværksat.

Skatteyderne have i det Hele vist sjældent Fædrelandsind, og gjort store Anstrængelser for at betale deres Afgifter. Men, ikke uden om Deeltagelse have Vi erfaret, at Oppebørselsbetjentene paa nogle Steder have været nødsagede til at anvende de lovbestemte Tvangsmidler for at inddrive Betalingen.

De Oplysninger, som vorde Eder meddeelte, ville imidlertid overbevise Eder om, at Statens Embedsmænd have, med deres Virksomhed, forenet den Skjønksomhed, man kunde vente af dem.

Den locale Kundskab, som enhver af Eder besidder i Særdeleshed om alt det, der angaaer hans Egn, sætter Eder i Stand til at bedømme, hvorledes Lovene angaaende de overordentlige Paalæg og den tvungne Bank kunne, uden sien:

Hyrligen at Skade Medborgeres Belfærd, bringes til endelig Udførelse.

Vi troe, at det vil falde let, ikke alene at berolige de Skattepligtige, men endog ved Untagelsen af en Fremgangsmaade, hvis Grundsaetninger stemme overeens med de givne Love, at forskaffe dem al den Tryghed, som de bør vente saavel af deres Repraesentanter, som af den constitutionelle Regjering, der styrer dem.

Uagtet den finansielle Forlegenhed, hvori Staten befinder sig, have Vi dog den Tilfredsstillelse at kunne underrette Eder om, at den bestemte Betaling for de kjøbte Orlogsbrigger, som Nationen ønskede at beholde, er bleven fuldeligen erlagt.

I Henseende til Opgjørelsen imellem Norge og Danmark er der al Grund til at haabe, at den vil vorde sluttet paa en for begge Riger lige ærefuld Maade.

Vi have i Sinde at meddele Eder Underretning om de af Os selv og Deres Kongelige Høiheder Kronprindsen og Arveprindsen siden sidste Storthing tilstaaede Understøttelser saavel i Penge og Korn til Fattige og Brandlidte, som i Gratialer og Pensioner, givne til Enker og andre private Personer, hvis Forsæt

ning har tildraget sig Vor og Deres Kongelige Høiheders Opmærksomhed. Vi og Deres Kongelige Høiheder have ikke undladt at komme de Ulykkelige til Hjælp. Vi ville stedse give de samme Beviis paa Vor Kongelige Velvillie og faderlige Omhu; og saafremt uforudseete Omstændigheder skulle kræve nye Opoffelser, saa ere Vi med lige Velvillie dertil beredte, ligesom Vor elskede Søn, Kronprindsen, og Sønesøn, Arveprindsen, ville, saavel ved denne, som ved enhver anden Leilighed gjøre sig en Ære af at dele med Os de samme Følelser.

De mange Understøttelser, som Vi have seet Os nødsagede til at lade de Erængende tilflyde, have ikke tilladt Os at opfylde Vort Ønske, at lade Studerende fra Universitetet i Christiania reise for at gjøre sig bekendte med andre Nationers Sæder og Skikke, og for at erholde Kundskab om Videnskabernes Fremskridt i fremmede Lande. Det er imidlertid Vort Forsæt at oprette et Reifestipendium for Studerende af Bondestanden og den mindre formuende Borger-Classe. Vi have og havt den Tilfredsstillelse at bekoste Udgaven af en ved bemeldte Universitet udmærket Professors Verk

angaaende den magnetiske Polaritet, og vil det altid være Os behageligt at opmuntre Dyr dagelser, der ere af saa megen Bigtighed saavel for de Søfarende som for den Rytte, lærde Mænd deraf kunne høste.

Bed at formindske Linietropperne til 12,000 Mand ere mange arbejdsvore Hænder gjengivne Agerbruget. Derved ere flere Byrder, som trykkede Jordbruget, hævede, og betydelige Udgifter for Statscassen besparede. Staten er imidlertid vistnok endnu bebyrdet, med en i Forhold til dens Indtægter, betydelig Udgift til de paa Wartpenge satte Officierer; men, efterhaanden som Pladser vorde ledige, skulle de af disse Officierer, der formedelst Forhold og Talenter findes dertil værdige, for, nemmeligen igjen vorde ansatte, til Lættelse for Statscassen.

Bed at berøre det, som vedkommer Armeens nye Organisation, glæder det Os tillige at kunne underrette Eder om, at Rigerne vedblive, under Forsynets Varetægt og betryggede ved Tractater, hvilke skulle vorde Eder forelagte, at nyde Fredens Røe og Belsig- nelser. Denne Stilling er lykkelig, især med

Hensyn til de store Tab, som i Følge en langvarig og kostbar Krig have rammet Norge.

Densaaende Skildring er ikke glimrende, men den er sand, og Sandheden er hos en Konge, som elsker sit Folk, og ikke attraaer andet end dets Lykke, saavel den værdigste Tolk som den sikreste Borgen for Hans Sindelag mod Folket. Kun Svagheden strækkes ved Sandhedens Lys. Nordens Mænd maae med Glæde skue denne deres Fædres Beninde nær ved Thronen. For Sandheden svinder alt Fortids Blendeverk. Naar Folkene kjende deres Stilling, dannes og ophøies deres Villie; de lære, at i dennes Reenhed og Kraft bestaae et Folks første Dyder.

Denne Overbeviisning giver Styrke til at forbedre det Nærværende, og Ret til at haabe Alt af det Utkommende.

Vi befale Eder, gode Herrer og Norske Mænd! til Forsynets Baretægt, og anraabe Gud den Almægtige om at velsigne Eders Raadslag.

Vi forblive Eder, gode Herrer og Norske Mænd! samtligen og Enhver isærdeleshed med al Kongelig Naade og Yndest vel bevaagen.

Beretningen om Rigets Tilstand og Bestyrelse siden sidste ordentlige Storting er saaledes lydende:

Tvende og et halvt Aar ere henrundne fra den Tid Hans Kongelige Majestæt naadigst meddeelte Norges første ordentlige Storting en Beretning om Rigets daværende Tilstand og Bestyrelse. Under dette Tidsrum har Fred og Rolighed uforstyrret hersket i Riget, ligesom det og er saare behageligt for Hans Kongelige Majestæt naadigst at kunne meddele det nu forsamlede Storting, at et fredeligt og venstabeligt Forhold finder Sted imellem Hans Majestæt, som de forenede Rigers Konge, og samtlige Magter i og uden for Europa.

Under saadan ind- og udbortes Fred og Sikkerhed var det en kjær Pligt for Hans Kongelige Majestæt, udeelt at henvende sin landsfaderlige Omhye til at fremme Orden og Oplysning, Lykke og Velstand i Riget, deels ved efterhaanden bedre at ordne den indvortes Stats- og Styrelses mangehaande Anliggender, for saavidt disse ved Krigs- og Urolighederne vare bragte i Uorden; deels ved at sætte de Indretninger i Gang, der fremkaldtes af Rigets nye Forfatning; deels ved at bringe i Udøvelse

de Love, hvilke vare Følger af Hans Kongelige Majestæts og Storthingets fælleds Beslutninger; deels ved at formindske Virkningerne af Uheld, som Naturbegivenheder eller Tidsomstændigheder medførte; deels endelig ved, saavidt Omstændighederne tillode det, at opmuntre og befordre Videnskabelighed, Agerbrug, Industrie og Handel.

Uagtet Hans Kongelige Majestæt saaledes føler sig beroliget ved Overbeviisningen om at have anvendt sin landsfaderlige Dimbue og constitutionelle Magt for at sikre og befordre samtlige sine troe Norske Undersaatters Vel, har Hans Kongelige Majestæt dog oftere maattet beklage, at Omstændighederne have hindret Hans Kongelige Majestæt fra at see opfyldt alle Højsammes Ønsker for enhver Undersaats, som for hele Rigets Hæder og Held.

Det har saaledes ikke undgaaet Hs. Kongelige Majestæts naadige Opmærksomhed, at Folkets ved en langvarig Krig svækkede Kræfter, Næringsveienes Standning, et vaklende Pengevæsen og de til dette Regulering lovbestemte betydelige Paalæg tilligemed eet Marsmiselige Kornhøst, samt endelig Norges, som hele Europas, under den pludselige Overgang

fra Krig til Fred, mindre heldige Handel og den derved formindskede indvortes Kjørelse i Stats:Legemet, have frembragt for flere af det Norske Folks Individider tunge Byrder og Trængsler, hvilket det ei har staaet i Hs. Kongelige Majestæts Magt aldeles at afværge, eller at afhjælpe.

Hans Kongelige Majestæt nærer imidlertid det Haab, at vedvarende ind: og udvortes Fred, de forsamlede Folkerepræsentanternes og alle gode Borgernes forenede Bestræbelser til Fædrelandets Vel, snart vilde udlette Mindet om de henrundne Aars Byrder og Trængsler, og høiere Dplysning, større Velstand, samt varigere almeent Held fremkaldes og vedligeholdes i Riget.

Det Væsenligste af hvad Hs. Kongelige Majestæt, for at befordre dette Diemed, i det forløbne Tidrum naadigst har ladet foranstalte, meddeles herved det nu forsamlede Storthing:

Ligesom der i de 2de foregaaende Aarhundreder paa den Dag, da Luther begyndte sit vigtige Reformationsværk, høitideligholdtes i Norge en Sækularfest til Erindring om Religionens og Videnskabernes Gjenfødelse i en

for Deel af Europa, saaledes har Hs. Kongelige Majestæt naadigst befaleet, at Reformationstionsfesten den 31te Octbr. 1817 og paafølgende Dage overalt i Riget skulde høitideligholdes ved Festligheder saavel i Kirkerne, som ved Universitetet og i Skolerne; i hvilken Anledning under 14de April 1817 blev udfærdiget fornødent Reglement.

Overtydet om, at af alle Statens Udgifter ville ingen i sin Tid afgive større eller sikkrere Frugter end de, som anvendes til Oplysningens Fremme og almeennyttige Kundskabers Udbredelse, har Hs. Kongelige Majestæt givet Norges Universitet, paa hvilket saavel Religionens som Videnskabernes Fremgang for en stor Deel beroer, flere fornøvede Beviser paa sin særdeles Omhu. Saaledes ere 3de nye og faste Lærere ansatte, og til de endnu ledige Læreposter ville efterhaanden duelige Mænd porde beskikkede.

Til Anskaffelse af de astronomiske Instrumenter, som Universitetet savnede, samt til Indkjøb af en Myntsamling, til hvis Erhvervelse for billig Priis en sjelden Leilighed tilbød sig, ere de fornødne Fonds anviste.

Da Universitetet hidtil aldeles manglede fast Locale til alle dets Samlinger og Apparater, har Hs. Kongelige Majestæt, for midlertidigen at afhjælpe denne Mangel, overdraget Universitetet 2de Staten tilhørende Gaarde i Christiania, for at anvendes til Indretning af et chemisk Laboratorium og et Opbevaringssted for de physisk:chemiske Apparater, samt til Indretning af et Anatomiekammer med Tilbehør, og til et midlertidigt Locale for Bibliotheket.

Denne Foranstaltning var saa meget mere nødvendig, som Bibliothekets ældre Samling tilligemed de senere ved Donationer og Indkjøb tilkomne Bøger i Alt udgjøre 63,000 Bind, hvoriblandt dog findes en Deel Doubletter.

Saaavel til Bygning og Indretning i bemeldte 2de Universitets Gaarde, som og til Fortsættelsen af det botanisk:oeconomiske Hauge:Anlæg samt det botaniske Gevæxthuus paa Sødegaaarden Løyen, er Universitetet anvist de fornødne Summer.

Antallet af lærde Skoler, som skulle forsyne Universitetet med Studerende, og uden hvilke dette ikke kan virke efter dets Bestemmelse, er forøget med en nye oprettet Skole i

Drammen, da denne Stad formedelst Indbyggernes Mængde, og de af dem givne Bidrag til Skolens Oprettelse, havde fortrinligt Kraa paa en saadan Stiftelse.

At der imidlertid vil udfordres flere lærde Skoler i Landet, deels med Hensyn til Uddannelsen af høiere videnskabelig Cultur i Almindelighed, deels med Hensyn til at erholde flere fra Ungdommen af videnskabeligen underviste Subjecter, hvilke ved Universitetet kunde uddannes til dnelige Embeds-Candidater, kan Hs. Kongelige Majestæt ikke lade ubemærket.

Hans Kongelige Majestæt har søgt saavidt mueligt, at afhjælpe Mangelen paa Candidater til geistlige Embeders Besættelse, især i Rigets nordligste Egne, hvor adskillige Præsteskald i flere Aar have været ubesatte, ved at meddele theologiske Candidater naadigst Tilsagn om Dispensation i den lovbestemte Embeds Alder; hvorhos Hs. Kongelige Majestæt har befaleet nærmere Undersøgelse angaaende flere til ovennævnte Diemeds Opnaaelse sigtende Midler. Det har i øvrigt ikke undgaaet Hs. Kongelige Majestæts Opmærksomhed, at de trykkelige Aar, hvorunder en Deel af Geistligheden i Norge sukker, rimeligviis have havt en

vigtig Indskydelse paa at formindske Antallet af de Mænd, som opofre sig til dette vigtige Kald i Staten.

Med det for Statscassen befoftelige Fattigvæsen paa Kongsberg, en Folge af Sølvværets Nedlæggelse, har Hs. Kongelige Majestæt foretaget en Forandring, hvorved forhaabentlig Udgifterne efterhaanden ville formindskes og omsider aldeles bortfalde, endskjønt det ei vil kunne werde undgaaet, at det Offentlige endnu i en Række af Aar kommer til at føle Byrden af dette Fattigvæsen.

For saavidt mueligt at lette Udgangen til Kundskab om Lovene, især for Almuen, har Hs. Kongl. Majestæt ladet træffe saadanne Foranstaltninger, at enhver udkommen Lov overalt med Letthed kan erholdes.

Istedetfor de flere forskjellige Embedsmænd under Navn af Kammeradvocat, Generalfiskal, Sækrigsprocureur og Toldprocureur, hvis Pligt det var at udføre for Domstolene de Sager, hvorunder Statens umiddelbare Interesse verserede, har Hs. Kongelige Majestæt naadigst udnævnt en Regjeringsadvocat, der i Folge den ham meddeelte Instrux har at udføre alle de Sager, hvortil han af Hs. Kongelige Mæ

jestæt og den Kongelige Norske Regjerings Departementer beordres.

Utilstrækkeligheden af de ved ældre Lovbestemmelser fastsatte Regler for criminelle Arrestanteres Underholdningspenge har bevæget Hs. Kongelige Majestæt til, deels at forhøje disse, og at lade de dertil nødvendige Forskud udbetale af Statskassen, indtil fornødne Lovbestemmelser derom kunne gives, og deels at lade Kornvarer udlevere af Statens Magaziner for nedsatte Priser til Fordeel for de i Kjøbstædernes Arresthuse hensatte Fanger, hvis Trang formodedes at være størst.

Da Hs. Kongelige Majestæt maatte antage, at den provisoriske Anordning af 9de Junii 1815, indeholdende en Instrux for Høiesteret, ved sidstafholdte Storthings Opløsning var traadt ud af Kraft, saa har Hs. Kongelige Majestæt under 9de Julii 1816 ladet udsædige den fornødne Kundgjørelse, angaaende de for Høiesterets Virksomhed gjældende ældre Love. Ligeledes har Hs. Kongelige Majestæt søgt at bidrage til de ved bemeldte Ret anhängiggjorte Sagers Fremme, deels ved naadigst at bestikke det fornødne Antal overordentlige Assessorer og deels, efter derom gjorte underdanigst

Forestilling fra Højesterets Justitiarius, at udnævne en 7de Assessor foruden det i Grundlovens 88 § bestemte mindste Antal.

Det har været Gjenstand for Hs. Kongelige Majestæts Omsorg at organisere de til underordnede Embedsmænd betroede Forretninger saaledes, at disses Diemed efter Lovens Forskrifter paa letteste Maade, med største Kraft og Nøiagtighed i Udførelsen og med mindst Opofrelse af Bekostninger kunde opnaaes; — at træffe den i locale Omstændigheder bedst passende Inddeling af Embedsdistricterne, og efterhaanden at tilveiebringe en større Overensstemmelse imellem Landets geistlige og verdslige Inddeling. Det vidtloftige Finmarkens Fogderie er ved høieste Resolution af 4de September 1815 bleven deelt i 2de Districter, nemlig Ost- og Vestfinmarken, som udgjere de samme Strækninger, der indbefattes under Probstier af samme Benævnelser, og er i et hvert af bemeldte Districter ansat en Sorenskriver, der tillige har overtaget Fogedembedet sammesteds, hvorved er undgaet at forsøge de hidtilværende Embedsmænds Tal, hvorfor paa den anden Side de saaledes for ethvert District hos een Person forenede Embeder ei ville

medføre flere Forretninger, end som af Een bekvemmelig kan overtages.

Til den saa billige Lættelse for vedkommende Almue, og til Besparelse af Tid for Embedsmanden, ere ligeledes ved naadigst Foranstaltning, og i Anledning af Vedkommende derom gjorde underdanigste Foreskillinger og fremsatte Ønsker, paa enkelte Steder Indskrænkninger truffne i Henseende til Maanedstings Holdelse, samt nogle med Districternes Læro passende Forandringer iværksatte betræffende visse andre til bestemte Tider bundne Forretninger.

Hans Kongelige Majestæt smigrer sig med det Haab, at de Uordener, som paa flere Steder Tid efter anden havde indsneget sig i Skifter og Formyndervæsenet, i Anledning af Communicationens jevnlige Afbrydelse med Danmark under Krigen, og ved Pengevæsenets Forandring i 1813, snart ville vorde hævede, og saaledes stræng Orden igjen indført i denne vigtige Deel af de offentlige Anliggender.

Forligelsesvæsenet er vedblevet at gaae frem med Held. I Mæret 1815 ere 15,799 Sager ved Forligelses-Commissionen blevene behandlede, og 8813 forligte eller hævede, hvor:

imod kun 1141 ere indkomne for Retterne. Af de i Aaret 1816 ved bemeldte Commissioner foretagne 20,502 Sager ere derimod 12,013 forligte eller hævede, og 1413 anhängiggjorte ved Retterne.

Næringsveienes Standsning under Krigen, og den forvirrede Retning adskillige blandt dem toge, har bidraget til at Forbrydernes Mængde i de senere Aar er tiltaget; men allerede spores Kjendetegn til, at deres Antal igjen vil formindskes. I Aaret 1814 var Antallet af de ved Domstolene for egentlige Forbrydelseer tiltalte, i Alt 861, i Aaret 1815 ifkun 649, og i 1816 686, hvilket Tal, sammenlignet med Rigets Folkemængde, ei kan siges at være stort. Naar Næringsveiene igjen oplives og ordnes, vil man med Føje kunne haabe, at i Særdeleshed de Forbrydelseer, der bestaae i Krænkelser af Eiendomsretten, hvilke have udgjort det største Tal, efterhaanden vilde aftage, saafremt tillige hensigtsmæssige Strafanstalter understøtte Lovgivernes og Domstolernes Bestræbelser, og at Norges Rige vil vordes en af de Stater, der udmærker sig hæderligen ved Sjeldenhed af Forbrydelseer. Feiermaals Forseelser ere kun sjelden blevne en

Gjenstand for Domstolenes Paakjendelse, hvorimod de oftest ere blevne afgjorte derved, at Vedkommende uden Dom have underkastet sig en efter Forseelsens Natur afpasset Straf, hvilket har havt den velgjørende Virkning, at Hs. Kongelige Majestæt har seet sig i Stand til at forebygge de betydelige Bekostninger og Uleiligheder, som Action vilde medføre.

Da Lovenes Overholdelse og Retfærdighedens Haandhævelse i Landet beroer for en stor Deel paa Embedsmændenes Virksomhed, Duelighed og Retfærdighed, samt paa en hos Medborgere grundet Formodning om at de besidde disse Egenskaber, saa har Hs. Kongelige Majestæts Opmærksomhed været uafsladeligen henvendt paa denne Gjenstand, og har Høist samme, saa ofte Leilighed gaves og Omstændighederne bøde det, søgt kraftigen at værne om Embedsstandens Værdighed, ved enten igjennem Domstolene umiddelbar at kræve Lovenes Straf over dem, der vanhædrede deres Kald, eller ved at paalægge den Beskyldte ved de lovbestemte Midler at frigjøre sig for kundgjort Bebreidelse om urettskaffent eller uværdigt Forhold.

I det Hans Kongelige Majestæt ofte med Glæde har seet den undersaatlige Tillid, der fremkaldte Andragender om høieste Resolution i Anliggender, hvilke efter deres Bestaaffenhed og Lovens Forskrifter ikke egnede sig til saadan Afgjørelse, men maatte henvises til Domsstolene, har Hs. Kongelige Majestæt ligesaa ofte havt en fornyet Anledning til at lægge for Dagen sin Agtelse for de ved Rigets Love bestemte Former og sin Bestræbelse for at gjøre Folket fortroligt med en fri Forfatnings Aand.

Den, Hs. Kongelige Majestæt ved Grundloven hjemlede Ret til at bemaade Forbrydere er ikkun bleven brugt, hvor de criminelle Loves Ufuldkommenhed eller vigtige til Forbryderens Fordeel talende Omstændigheder gjorde dens Anvendelse i høi Grad ønskelig.

Da næsten alle Landets Sogne endnu mangle de Arresthuse, som Placaten af 9de April 1813 forudsætter, i det den befaler, at Løsgjængere skulle hensættes i een til to Maaneder i disse Straffe-Anstalter, og da Kjøbstæderne ligeledes endnu mangle hensigtsmæssige Tvangs- Arbeids- Anstalter, saa har Hs. Kgl. Majestæt naadigst befalet, at de fornødne Indretninger saavidt muligt skulle foretages i

Lugthusene, paa det at de lovfældte Løsgjængere i disse kunne udstaae den idømte Straf, dog særskilte fra de øvrige derværende Forbrydere.

Saa ønskeligt det er, at Statens Borgere frivilligen forene sig om at danne Forsørgelses- og Understøttelses-Selskaber, saa vigtig er det for Staten at vaage over, at deslige Foreninger ei misbruges enten af Bindsyge eller af Uvidenhed; Hs. Kongelige Majestæt har derfor i Overensstemmelse med Anordningerne af 15de Maj og 30te Novbr. 1810 naadigst udnævnt en Committee, der skal have det lovbestemte Tilsyn med alle private Forsørgelses- og Understøttelses-Anstalter, hvorom Hs. Kongelige Majestæt under 19de September f. A. har ladet udgaae Kundgjørelse.

For at gjenbringe i forskjellige Næringsgrene den Orden, som sikker enhver at erholde, hvad ham lovmæssigen tilkommer, har Hs. Kongelige Majestæt indskærpet det nøisagtigste Opsyn med Maal og Vægt, og har dernæst naadigst ladet udnævne en Committee, der beskæftiger sig med en nøiere Regulering af denne for Handelen vigtige Sag.

I det Hs. Kongelige Majestæt erkjender, hvor vigtigt et velordnet Vei- og Postvæsen er for Riget, har Høistfamme, saavidt Omstændighederne tillod det, befaleet flere Foranstaltninger med Hensyn til Veienes Forbedring, og særdeles draget Omforg for, at det indenrigske Postvæsen bragtes i en hensigtsmæssigere og mere bestemt Orden.

Det i Aaret 1816, især i de syd- og vesteuropæiske Lande almindelige Uaar, i Forening med Følgerne af der førte ødelæggende Krige, frembragte i disse Lande en almeensherkende Nød, der foranledigede, at talrige Skarer af disse Egnes Indbyggere udvandrede for at søge nye Opholdssteder i andre af Jordens Dele. Dmtrent 500 saadanne uheldige Tydske Emigranter, der agtede at the til Nordamericas Fristater, ere i afvigte Høst ved Storm fordrevne til Norges Kyster, og have landet ved Bergen, da Skibet, som skulde overføre dem, var forvandlet til et Brag.

Menneskelighed bød, at yde disse Ulykkelige al den Bistand som Omstændighederne tillod. Hans Kongelige Majestæt har derfor naadigst befaleet, at den nødvendigste Understøttelse skal gives dem af det Offentlige, ind-

til Warstiden tillader at bortsende disse Fremmede, eller paa anden gavnlig Maade at see dem forsoegede, hvorhos Hs. Kongelige Majestæt af egne Fonds har naadigst tilstaaet de trængende Udvandrede Understøttelse til Klæder samt Bidrag i Korn.

Uagtet al Omhu for Medicinalvæsenet og Sundhedspolitiet i Riget, er det alligevel beklageligt, at Radesygen især vedbliver at udbrede sig i flere af Landets Egne. Et af de virksomste Midler til at standse denne sorgelige Sygdom vilde være Oprettelsen af et almindeligt Hospital, hvor de Angrebne fra visse Egne kunstmæssigen kunde blive behandlede, og de unge Mænd, der dannes til Læger, derved tillige kunde erholde den fornødne praktiske Kyndighed.

For en Deel af den paa forrige Storting bevilgede Sum til et Accoufement-Huus er en saadan midlertidig Indretning til praktisk Underviisning for de vordende Læger istandbragt, og alle dertil fornødne Apparater anskaffede.

Da Land-Districternes betydelige Udstrækning i Forhold til Befolkningen lægger store Hindringer iveien for den almeengavnliges Bac-

inations Fremme, saa har Hs. Kongelige Majestæt naadigst været betænkt paa at bringe det derhen, at Kirkesangere og Skoleholdere paa Landet tillige kunde undervises om Vaccinationsmaaden, og hvert Kirkesogn saaledes erholde sin egen Vaccinateur, istedetfor at enkelte af disse nu maa bereise vidtløftige Districter.

Bed St. Jørgens Hospital i Bergen, samt ved flere af Rigets Sygehuse ere hensigtsmæssige Forbedringer indførte.

Bed den i Aaret 1815 udførte almindelige Folketælling over hele Riget, har Hs. Kongelige Majestæt med Glæde erfaret, at Folkemængden i Norge, uagtet de flere siden Folketællingen i 1801 henrundne Krigs- og Trængsels-Aar, alligevel ikke er formindsket, men endog noget forøget, hvilket end mere har været Tilfældet i de sidste Aar.

I Anledning af et i Aaret 1816 i Klæboe Præstegjeld, søndre Trondhjems Amt, indtruffet betydeligt Jordfald bleve de fornødne Foranstaltninger igjennem de civile og militaire Authoriteter truffet, for at forebygge de deraf for Omegnen og især for Trondhjems Bye befrygtede Farer: til hvilke Foranstalt-

ningers Udførelse de fornødne Fonds forskuds-
viis bleve anviste af Statscassen.

For at befordre den i en Række af Aar
omhandlede Oprensning af Brangfossen i Nes-
dre Tellemarken, i hvilken Flødningen aldeles
var standset ved den store Masse af Sommer,
som Tid efter anden der var opdyngtet, ud-
stedte Hs. Kongelige Majestæt under 8de April
1816 naadigst Commissorium til flere sagkyn-
dige Mænd, hvilke det blev paalagt at under-
søge og bestemme paa hvilken Maade den spær-
rede Passage igjennem Fossen atter kunde aab-
nes og i Fremtiden vedligeholdes; hvilken For-
anstaltning lover et heldigt Udfald.

I Overensstemmelse med den af forrige
Storthingtagne Beslutning er den geographis-
ke Opmaaling af Riget fortsat, saavidt de
dertil anviste Fonds vare tilstrækkelige, og det
fornødne Personale ansat.

Da det var af særdeles Bigtighed for
Staten, at Rigets Robberverker, der under
Krigsaarene tildeels vare geraadede i Stands-
ning, atter bragtes tilbage til deres forrige
for Staten, som for de private Eiere, indbring-
gende Drift, har Hs. Kongelige Majestæt for-
saavidt mueligt, at bidrage hertil, i Aaret

1817 naadigst tilstaaet Koraas Verk et Kornlaan, ligesom og fire andre Kobberverker ere naadigst tilstaaede Prolongation i Told- og Liensdefriheden for visse Aar, under specielle Bestingelser, sigtende til en hensigtsmæssigere og varigere Drift af Verkerne i Fremtiden.

Med Hensyn til nøiere og mere overensstemmende med Tidsalderens Krav at regulere de i Kjøbstæderne boende Handelsmænds, Søfarendes og Haandværkeres Næringsveie og indbyrdes Forhold, samt med Hensyn til Bestemmelsen af de Kundskaber og Færdigheder, som Staten med Rette kan fordre af Enhver der ønsker at optages i en af ovennævnte Borgersclasser, er i Folge Hs. Kongelige Majestæts naadigste Befaling i samtlige Rigets Kjøbstæder udnævnt Committeeer af Kjøbstædborgere under Forsæde af en lovlyndig Mand, hvilke Committeeer have at indgive Forslag og Betænkninger om Alt hvad der kundr bidrage til Handelens, Søfartens og Haandværkerens Opkomst, Uddannelse eller fordeelagtigere Retning. Da det imidlertid var bitterligt, at ved gamle Sædvaner Misbrug havde indsnegret sig med Hensyn til, at Borgerskab, som Handelsmand, ofte blev meddeelt Personer, der ingenlunde

havde de fornødne Kundskaber, og stundom vare langt under Myndigheds: Alderen, har Hs. Kongelige Majestæt under 24de Octbr. 1816 udgivet en provisorisk Anordning, der indeholder Bestemmelser for Borgerkabets Meddelelse til Kjøbmænd og Detailhandlere, ligesom den og fastsætter Regler for den Prøve, der af enhver Handelsborger forud maa aflægges.

Bed Rescript af 3die Novbr. 1813 bleve Embedsgaarde udlagte af det beneficerede Gods for de fleste civile Embedsmænd i 3de Stifter, hvorimod ingen Embedsgaarde vare bestemte for: saavidt Bergens Stift og Laurvigs Grevskab angik. Hans Kongelige Majestæt har derfor i Overensstemmelse med de gjeldende Anordninger befalet det fornødne i denne Henseende.

Bed at tilstille Oversørighederne den af forrige Storting udfærdigede Indbydelse til Subscription paa Indskud til den frivillige Bank, paalagde Hs. Kongelige Majestæt dem tillige naadigst, at anvende deres Indflydelse og Virksomhed til denne vigtige Sags Fremgang. Imidlertid indberettede dog Interims: Directionen for den oprettende frivillige Bank, at der til bemeldte Bank ikke var subscriberet for den bestemte mindste Fond, uagtet den foreskrevne Termin var ude

loben, og Hs. Kongelige Majestæt fandt sig derefter forpligtet til under 23de Decbr. 1816 at kundgjøre, at de angaaende Oprettelsen af en tvungen Bank givne Forskrifter og de i Følge deraf foretagne Ligninger maatte træde i Kraft. Indkjøb af Sølv og Guld blev derved til Nødvendighed for et stort Antal af Rigets Indvaanere, og Prisen paa disse Metaller steg dagligen. For at gjøre det muligt for Bedkommende at udrede de paalignede Indskud, og sætte en Grændse for Coursens Forværrelse, fandt Hs. Kongelige Majestæt sig foranlediget til, under 3die Febr. 1817 naadigst at bemyndige Finants: Departementet til, for dem, som ikke kunde skaffe ædle Metaller til at bestride det dem paalignede Indskud til den tvungne Bank, at paatage sig deres Forpligtelse i saa Henseende, imod at erholde 25 Rigsbankdaler eller 7 Pd. Kobber pr. Species. For at Finants: Departementet kunde blive sat i Stand til, at opfylde de Forpligtelser, det saaledes maatte overtage, befalede Hs. Kongelige Majestæt, at Departementet skulde negociere et Laan, til hvis Optagelse Hs. Kongelige Majestæt ved Storthingets Beslutning af 28de Junii 1816 var authoriseret. De indkomne Rigsbanksedler ere directe fra Oppebørselsbetjens

tene afgivne til Rigsbanken for at opbrændes, og Kobberet er forbeholden til videre Disposition for at omsættes mod ædle Metaller til Indskud i Banken. Til at forhjælpe Indskyderne til det fornødne Sølv og Guld, er og fra Regjeringens Side bidraget ved at overlade Sølv af Statens Beholdning mod Betaling i Buxler paa fremmede Penge, hvilke Statscassen til Udgifternes Bestridelse havde fornøden, og senere er tillige Indkøb af Sølv for Indskydernes Regning saavidt muligt besørget.

Til at bestride Bankens Udgifter ere de fornødne Summer af Statscassen forskudte.

For at tilveiebringe Skillemynt, hvoraf en betydelig Deel udfordres ved Ombytningen af Rigsbanksedler mod den nye Banks Sedler, har Hs. Kongelige Majestæt ved Placat af 3die Dec. 1816 bekjendtgjort Præget for de nye Kobbereens Skillinger, hvoraf en Sum allerede er udmyntet, ligesom Hs. Kongelige Majestæt ogsaa, for at de mulige Forberedelser kunne gøres til Udmyntning af Sølvmynt ved Placat af 3die Juli 1817 naadigst har bestemt Præget for hele, halve, femtedeel og femtendedeel Species, fire og to Skillinger af Sølv. Hans Kongelige Majestæt har forordnet en Committee til at estertælle og tiline

tetgjøre Rigsbanksedlerne, efterhaanden som de fra Rigsbanken afgives; ligesom denne Committee til foreskrevne Tider offentlig foretager Opbrændning af de indkomne Rigsbanksedler, saaledes har den og under Et tilintetgjort Apparaterne til Rigsbanksedlernes Forfærdigelse, og opbrændt den ubrugte Masse af Rigsbanksedler. De i Begyndelsen af Aaret 1814 udgivne Regentkabs-; Pengebeviser, hvis Indløsning med Rigsbanksedler er fuldendt, ere tidligere ved den dertil anordnede Committee tilintetgjorte.

Da Directionen for den midlertidige Rigsbank underdanigst har andraget, hvorlunde Bestyrelsen af den nye Bank ikke saa betimelig har kunnet forsyne ovenmeldte Direction med det til Rigsbanksedlernes Indløsning fornødne Antal af den nye Banks Sedler til at Indløsningen kunde fuldføres inden Udgangen af Aaret 1817, saa har Hs. Kongelige Majestæt under 4de Dec. 1817 bragt til offentlig Kundskab, at Rigsbankens Sedler fremdeles forblive i Omløb, og selvseligen vallidere indtil den Tid, som Rigsbankens Direction fastsætter til Seddelmassens endelige Indløsning, hvorhos Hs. Kongelige Majestæt naadigst har paalagt saavel Directionen for Norges Bank, som Directionen for den midlertidige

dige Rigsbank, med Virksomhed at sørge for, at den lovbefalede Indløsning paabegyndes og fuldføres saa hastig ske kan.

Hans Kongelige Majestæt har saaledes føiet de Foranstaltninger som den til Pengevæsenets Forbedring lagte Plan hidtil har medført, og omendskjøndt alle Indskud til Banken af forskjellige Aarsager endnu ikke ere erlagte, saa tør Hs. Kongelige Majestæt dog smigre sig med, at Rigets Pengevæsen vil opnaae en ønskelig Fasthed ved standhaftigen og klogeligen at fuldende, hvad der staaer tilbage efter den lovbestemte Plan at iværksætte.

Bed den midlertidige Rigsbank er i December Maaned 1817 opdaget en ikke ubetydelig Cassemangel. De fornødne Foranstaltninger til Betryggelse for Rigsbankens Fordring hos de Paagjeldende, og Indtale af denne Fordring ere trufne, og med Grund venter Hs. Kongelige Majestæt, at Tab for Staten vil blive undgaaet, og har Hs. Kongelige Majestæt naadigst udgivet saadanne Befalinger, at Rigsbanken paa en betryggende Maade forvaltes, indtil Stortinget derom fatter sin Beslutning.

Da det ved Lov af 14de Junii 1816 var bestemt, at ved Skat paa Formue og Næring

Skulde i Aaret fra 1ste Julii 1817 til 1ste Julii 1818 erlægges $\frac{1}{10}$ Deel af det Laans Beløb, hvormed den nye Bank maa forstrække Rigsbankens til Rigsbanksejernes Indløsning, saa har Hs. Kongelige Majestæt ved Placat af 14de Juli 1817, efterat have indhentet Oplysning og Betænkning fra Directionen for Rigsbanken, og Directionen for den nye Bank, kundgjort Størrelsen af denne Skat, til Udredelse efter den ved Storthingets Bekjendtgjørelse af 28de Junii 1816 procentviis skeete Fordeling.

Saa snart Loven af 14de Junii 1816 om Tilladelse til at oprette midlertidige Laane- og Disconto-Indretninger var udkommen, udnævnte Hs. Kongelige Majestæt det controllerende Medlem af enhver af Directionerne for disse Indretninger, og anordnede tillige for enhver af dem tvende Mænd til, i Forening med det controllerende Medlem, at besørge det Fornødne til Indretningens Organisation. Indretningerne bleve derpaa snart organiserede og kom i Virksomhed. Den gode Sikkerhed, som efter Loven af Interessenterne skulde gives for det af dem stillede Garantie, og for de optagende Laan, og den Trang til cirkulerende Fond, som i Aaret 1816 indtraf under mislige Handelsconjuncturer, bevægede Hans

Kongelige Majestæt til, under 28de Sept. 1816, naadigst at tillade, at de af disse Indretninger udgivne Repræsentativer maatte som god Betaling modtages i de offentlige Casser, indtil Høist samme anderledes maatte forordne. Imidlertid fandt disse Sedler ikke saa villig Modtagelse, som man havde ventet, især udenfor det Stift, hvor de vare udgivne, og blev det da i Marts Maaned 1817 bestemt, at Laane- og Disconto-Indretningernes Repræsentativer vel fremdeles maatte modtages som god Betaling, men med den Indskrænkning, at ingen offentlig Casse skulde modtage andre af disse Sedler, end dem, som vare udstædte af Laane- og Disconto-Indretningen i det Stift, i hvilket Oppebørselen skeede, og i April Maaned 1817 blev denne Bestemmelse, hvad den Bergenske Indretnings Sedler angik, derhen forandret, at de skulde modtages i Aggershuus og ikke i Bergens Stift, paa Grund af, at alle Indretningens Interessentere vare bosatte i Aggershuus Stift.

De her omhandlede Repræsentativer vedbleve imidlertid at falde i deres Priis imod Rigsbanksedler, hvilke, til stor Uleilighed, baade for Staten og for Private, forsvandt af Penge-Omløbet. De, som erholdte deres Lønninger i Dis-

conto: Sedler, lede altsaa et betydeligt Tab, hvilket, forenet med Levnetsmidlernes høie Priser paa samme Tid, satte dem ud af Stand til at kunne opholde Livet, uden at føle den største Trang. De Indkjøb, som Staten maatte gjøre til dens Fornødenheder, bleve kostbarere i samme Forhold, som det Slags Repræsentativer, ved hvis Hjælp disse Indkjøb maatte skee, tabte i Værdie.

For, saavidt mueligt, at raade Bod paa dette dobbelte Onde, saae Hs. Kongelige Majestæt sig nødsaget til, under 3die Julii 1817 at fatte den Beslutning, at Laane- og Disconto: Indretningernes Repræsentativer ikke længere i Stats: Cassen maatte modtages.

Med Flid og Anstrængelse er der sørget for, at faae Regnskabsvæsenet i Orden og Stats: Regnskaberne afsluttede; men de mange Byrder, som allerede i længere Tid have hvilet paa Oppebørsels: Betjentene, de hyppige Forandringer, som med Skatte- og Pengevæsenet ere foregaaede, og flere med Tids: Omstændighederne forbundne Ban: skeligheder have hindret Opretholdelsen af den ønskelige og nødvendige Orden.

Da betydelige Restancer paa Remisserne til Hovedcasserne have fundet Sted, saa har Hs. Kongelige Majestæt ved Commissarier hos

nogle Oppebørselsbetjente ladet Marsagerne derz til undersøge, og har Hs. Kongelige Majestæt befalet Statsindtægterne inddrevne med al den Strænghed, som var mulig ved Siden af de lovs befalede Præstationer til Pengevæsenets Ordning.

Ved Finants: Bestyrelsen har Hs. Kongelige Majestæt til de af Storthinget udvalgte Stats: revisorer ladet overlevere en foreløbig Oversigt over Statens Indtægter og Udgifter for Aarene 1815 og 1816.

Beregningerne af Consumtions: Afgifterne i Kjøbstæderne, vare under Krigen og ved de foregaaende Pengeomvæltninger, og endelig ved de udfomne Love angaaende Afgifterne af Brænsdeviinsbrænden i Kjøbstæderne, blevne særdeles indviklede, usikre og vidtløstige. Hans Kongelige Majestæt har derfor under 28de September 1816 udgivet en provisorisk Anordning angaaende de Consumtions: Væsenet, og de i Forbindelse dermed paabudne Afgifter. Afgifterne, iberegnet Sportlerne til Consumtions: Væsenets Betjente, ere sammendragne under Et, og oppebæres omtrent med hvad der ellers vilde være at erlægge.

I Betragtning af den paa adskillige Steder i Aaret 1816 indtrufne mislige Høst, tillod Hs.

Kongelige Majestæt ved Kundgjørelse af 20de Januar 1817, at Told maatte, indtil Junii Maanedes Udgang 1817, bortfalde af Rug, Byg og Havre, samt Meel af disse Kornsorter.

Samme Grunde bevægede ogsaa Hs. Kongelige Majestæt til ligeledes at forbyde Brændeviinsbrænden i Kjøbstæderne indtil Junii Maanedes Udgang 1817.

For, saavidt muligt, at hindre den forbudne Indførsel af Kornbrændeviin, har Hans Kongelige Majestæt ved provisorisk Anordning af 27de Octbr. 1817 bestemt, at Druebrændeviin ikke maa indføres, uden directe fra Franske, Spanske og Portugisiske Havne, samt fra Steder i Middelhavet og Steder udenfor Europa.

For de raæe Sukkere, som indføres med Norske Skibe, og forædles i Frederikshalds og Trondhjems Raffinaderier, har Hs. Kongelige Majestæt tilstaaet en Fabrications-Præmie, og bestemt denne til et Beløb, ligt den hele beviisligen erlagte Told, naar Indførselen skeer directe fra de Steder, hvor Sukker produceres, og til det halve af Tolden, naar Indførselen skeer fra andre Steder.

Hans Kongelige Majestæt har ogsaa, i det Øjemed at opmuntre Vindskibelighed, i flere Til-

fælde tilstaaet Toldfrihed for raae Materialier og Redskaber.

Ligesom Hans Kongelige Majestæt i Allminnelighed har ladet træffe de fornødne Foranstaltninger i Anledning af Lovene af 20de Mai og 6te Junii 1816, om de nye Kjøbstæder Grønshø og Bodø, saaledes har ogsaa Høiisamme i Særdeleshed organiseret Toldvæsenet i disse Byer.

Med Placat af 20de Januarii 1817 er Parviforholdet mellem fremmede Penge og Norske Speciedalere til Regler for Brugen af stemplet Papiir til Brevler, naadigst bestemt, og tilligedent 1ste Febr. 1817 fastsat, som den Termin, da ingen Brevel, som trækkes paa udenrigs Sted, maa skrives paa ustemplet Papiir.

Da Norske Skibsførere undertiden have været uvillige til, fra fremmede Steder at hjembringe Landsmænd, der ønske at vende tilbage til Fædrelandet, saa har N.S. Kongelige Majestæt ladet samtlige Norske og Svenske Consuler tilkjendegive, at de ere berettigede til, at paalægge Norske Skibsførere, som afgaae til Norsk eller Svensk Havn, i deres Fartøi at modtage de i Nød stedte Norske Søefolk, som Consulen anviser dem, hvilke Søefolk Skibsførerne ere pligtige

at modtage og besørge til Skibets Bestemmelsessted, i Norge eller Sverig, imod ved Hjemkomsten at erholde en billig Godtgjørelse.

Hans Kongelige Majestæt har, for at løse ethvert nødvendigt Baand paa Handelen, fundet det passende ved provisorisk Anordning af 20de Febr. 1817, at sætte ud af Kraft Forordningen af 6te Novbr. 1810, angaaende hvorledes med Buxler paa Dansk Courant og med Betaling af Buxler, som lyde paa Species, indtil videre bør forholdes, Forordningen af 26de Septbr. 1811, indeholdende yderligere Bestemmelser, til at sætte Grændser for Agiotage, og Placaten af 22de Martii 1813, angaaende hvorledes Buxler, lydende paa Rigsbankpenge, maae trækkes, dog med Undtagelse af de Bestemmelser, angaaende Anfordringscedler og Anviisninger, som indeholdes i Forordningen af 26de Septbr. 1811, hvilke fremdeles skulde blive gjeldende.

Ved de under Krigen med Storbritannien udkomne Anordninger, er Norske Borgeres Gjeld til Storbrittaniske Undersaatter confiskeret og Gjeldens Beløb for en Deel indbetalt til Statscassen efter en bestemt Cours. Da Debitorerne desuagtet, efterat Fred var tilveiebragt, ikke have kunnet undgaae at tilsvare Gjelden til Creditor

rerne i Storbrittanien, saafremt de der fremdeles vilde have Handelsforbindelser, saa har Hs. Kongelige Majestæt, for at bidrage til Creditens Gjenerholdelse, bevilget Debitorerne, af Statscassen at erholde tilbage det samme Beløb i god Valuta, som de i sin Tid havde indbetalt, naar de derimod vilde paatage sig, selv at afgjøre deres Gjeld i Storbrittanien.

Efter Anledning fra Committeen angaaende Rigets Lovgivning er en Commission naadigst anordnet i Christiansand, til at foretage en Undersøgelse, samt dernæst afgive Forslag til Indretningen af en Frihavn i Christiansand; men dette er endnu ikke indkommet.

Efterat Loven af 14de Junii 1816, Pengvæsenet angaaende, var udkommen, ere adskillige Bestemmelser, angaaende den norske almindelige Enkecase, fundne fornødne, og da den i Maret 1814 nedsatte Direction havde underdanigst ansøgt om, at befries fra Bestyrelsen, saa er en Administration anordnet, der bestandig skal bestaae af to civile Embedsmænd, en Embedsmand af Lærestanden, en Militair af Land eller Søetatens og en Norsk Borger, som ikke er Embedsmand. For denne Administration er en Instruction udfærdiget, og adskillige Bestem-

møller afgivne, for at bevirke Overholdelsen af de givne Forskrifter om Indskud i Enfecassen, i de Tilfælde, hvori de ved Lov ere befalede.

Forandringen i Pengevæsenet, Uvisshed om, hvorledes Placaten af 10de Juli 1813 nu blev at anvende, Ubequemheden af de i denne Placat bestemte Terminer, og et nødvendigt Hensyn til Brandforsikringens Status, har foranlediget Hs. Kongelige Majestæts naadigste Plaat af 10de Mai 1817, hvorved de fornødne Bestemmelser ere afgivne, om de Contingenter, som blive at svare til Brandforsikringscassen for Huse og Gaarde, og Brandforsikringssummernes Overførelse fra Rigsbankpenge til Species. Brandcontingenten er derved bestemt til 15 Specieskilling af hvert forsikrede 100 Speciedalere hvert Halvaar.

Senere har Hs. Kongelige Majestæt, i Anledning af den Drammens Bye overgangne betydelige Ildbrand, forhøjet Contingenten for Terminen 31te Dec. 1817 til 45 Specieskilling.

De af den midlertidige Norske Regjerings Commission i Aaret 1807, for Fornødenheder, leverede til den Norske Armee, og til andet offentligt Brug her i Riget, paa 50 Rdlr. DC. Stykket udstædte Obligationer, have aldrig blandt

den øvrige Statsgjæld været noterede, og har Hs. Kongelige Majestæt, i Henseende til samme, bestemt, at Renterne af dem, samtlige skulle forskudsviis og indtil videre af den Norske Statskasse udredes.

Gjenoptagelsen af Kongsberg Sølvverk er begyndt dermed, at en Direction er anordnet til dets Bestyrelse, at samtlige Gruber ere muthede, samt de til Private overladte Pufverker og Berg-haller atter overtagne for Statens Regning. Ved Armengrube ere de fornødne Maskiner opførte og de nødvendige Materialier anskaffede. Med denne Grubes Lensning og Fortsættelsen af Kronprinds Frederiks Stoll er gjort saa god Fremgang, som Arbeidets Natur tillader. Berghallernes Om-scheidungning og Pufverkernes Drift have hidtil havt et godt Udf. Id.

Da der ikke var Udsigt til nogen lønnende Drift af Juliana; Maria; Grube, saa er denne Grube indstillet, overensstemmende med det Forslag som i sin Tid indkom fra den i Aaret 1815, angaaende Sølvverkets Gjenoptagelse, nedsatte Commission.

Hvorvidt Grubernes og Skjærpernes Drift for øvrigt vil svare til det Haab, man har næret derom kan endnu ingen bestemt Yttring meddeles

Den forrige for Kongerigerne Norge og Danmark fælleds Regjering, har i Aaret 1813 for tvende Gjeldsposter meddeelt Forskrivelser med thinglæst Underpant i Statseiendommene Balløe Saltverk og Modum Blaafarveverk, og da Panteforskrivelfernes Eier har gjennem Domstolene søgt at gjøre sin Ret gjeldende i Berkerne, saa har Rigets Høiesteret kjendt ham berettiget til Indførsel i Balløe Saltverk, hvori ogsaa Indførselsforretning, med Forbehold af den lovbestemte Indløsning for Statskassen, er iværksat. Hvad Prætensionen paa Modum Blaafarveverk angaaer, da berøver den endnu paa Afgjørelse ved Domstolene.

Hans Majestæt Kongen af Danmark har afhændet Laurvigs Grevskab til her i Riget boesatte Mænd. Ved Skjødets Thinglæsning vil i Anledning af et for Hs. Kongelige Majestæt fra 1814 Aars overordentlige Storthing yttret Ønske, worde anmærket, at Norges Riges Rettigheder, af hvad Navn være kunne, maae være forbeholdne.

Da Statskassen ved Afhændelse af et Partie Kobber og Blaafarve, maatte søge at reise en Sum til nødvendige Udgifters Besfridelse, og antagelige Priser ikke her i Landet vare at erholde,

saar bleve disse Varer affendte til Forhandling til Holland, til et anseet Handelshuus; men ved dette Huses pludselige Fallissement, og dets kort forhen i Hensyn til de assignerte Varer udviste uventede Forhold, maae Hs. Kongelige Majestæt beklage, at et ikke ubetydeligt Tab sandsynligviis vil opstaae for den Norske Statskasse.

Hans Kongelige Majestæt har sørget for, at 95000 Sølv Species, som, efter Convention, til Danmark skulde betales, i Anledning af overladte Orlogsfartøier og Postjagter, ere til de stipulerede Terminer punktligen betalte.

I Overensstemmelse med Loven af 5te Julii 1816, har Hs. Kongelige Majestæt reduceret Linie: Tropperne eller Feldt: Armeen til det bestemte Antal af 2000 Gevorbne og 10000 Nationale. Da denne Formindskelse gjorde en forandret Inddeling og Organisation af Armeen aldeles nødvendig, saa har Hs. Kongelige Majestæt under 3die Julii f. A. naadigst udfærdiget en nye Plan for Feldt: Armeen. Ved denne Plans Affattelse har Hs. Kongelige Majestæt taget Hensyn, saavel til Landets Resourcer som til Benyttelsen af de til Fordeel for Land: Staten nuværende Indretninger og gjeldende Bestemmelser. De mange Undersøgelser og Oplysninger der nødven

digen maatte foregaae og indhentes, forinden denne Armeens nye Organisation kunde fuldbyrdes, har forarsaget, at Hs. Kongelige Majestæt først ved dette Aars Begyndelse har kunnet sætte den nye Armees Plan i Kraft, ligesom og en Tid vil medgaae, forinden Alt efter dens Bestemmelser bliver ordnet; imidlertid tvivler Hs. Kongelige Majestæt ingenlunde paa, at Armeen, naar den efter Planen fuldkommen er istandbragt, vil i Forhold til sin Størrelse svare til sin hæderlige Bestemmelse.

Armeens Inddeling i Brigader og Corps istedetfor de forrige Regimenter, udkrævede en Deel nærmere Bestemmelser med Hensyn til de militaire Jurisdictioner, og Hs. Kongelige Majestæt har derfor under 7de Aug. f. A. naadigst udfærdiget det i denne Anledning fornødne Reglement. Ligesaa har Hs. Kongelige Majestæt befalet de nødvendige Forandringer i den hidtilværende Inddeling af Krigs-Commissariaterne for Land: Staten.

Bed under 10de Novbr. f. A. naadigst at udfærdige Gagerings-Planer for Armeens forskjellige Corps, har Hs. Kongelige Majestæt, forsaavidt de Staten anviste Fonds tillod det, naadigst

indvilget enkelte Forbedringer i Gageringerne, da flere blandt disse befandtes alt for utilstrækkelige.

Armeens foretagne Reduction bevirkede, at et temmeligt stort Antal Officerer og Mellemstabs- Betjente maatte udtræde af den active Tjeneste som overtallige. Da disse Embedsmænd imidlertid uden deres Brøde saaledes ere satte ud af deres Virkefæds, har Hs. Kongelige Majestæt troet at opfylde saavel Billighedens Krav som Nationens Ønske, ved at lade disse Officerer og Betjente afgaae paa Bartpenge med Behold af deres fulde faste Gage, som de vare i Besiddelse af, imod at de ansees for at være til Statens Disposition, naar den skulde behøve deres Tjeneste.

Da den saaledes formindskede Armee fordrer et mindre Antal Officerer, og den aarlige Afgang iblandt disse derfor vil blive mindre, saa har Hs. Kongelige Majestæt i Forhold hertil naadigst befalet, efterhaanden at indskrænke Antallet af Cadetterne ved det Norske Landcadet-Corps, for at Corpset ei skulde antage flere unge Mennesker til militair Dannelse end dem, der paa denne Bane kunde vinde Forfremmelse.

Med Hensyn til det ringe Antal af Ingenieur- og Artillerie-Officerer, som aarligen vil

udfordres til at besætte Vacancerne i disse 2de Corps, har Hs. Kongelige Majestæt fundet, at det vilde foraarsage en forholdsviis alt for stor Udgift at oprette et eget Ingenieur- og Artillerie-Cadet-Institut; da imidlertid disse Corps nødvendigen maae forsynes med unge Officerer, der ei savne de fornødne høiere militaire Kundskaber, saa har Hs. Kongelige Majestæt naadigst ladet etablere en høiere militair Underviisnings-Anstalt, hvor Officerer, der have frequenteret Land-Cadet-Corpsset, kunne udvide deres Kundskaber, og danne sig for Ingenieur- og Artillerie-Tjenesten.

For at give den Norske Armee et Beviis paa sin særdeles Tillid og Tilfredshed, har Hans Kongelige Majestæt naadigst ladet et Antal Frivillige af det Aggershusiske ridende Jægercorps komme til Stockholm som Norsk Garde.

Ligesom Feldt-Armeen saaledes allerede er eller bliver organiseret, vil Hs. Kongelige Majestæt være betænkt paa, at give Landeværnet, Borgervæbningen og Kystværnet den Indretning, som for enhver især af disse Classer er nødvendig og hensigtsmæssig. Dette kan imidlertid ikke skee, forinden det ved Lov er bestemt, hvilke Pligter der med Hensyn til Fædrelandets Forsvar

i Fremtiden skal hvile paa de Personer, der maatte henhøre til en af disse Classer.

Penge: Repræsentativernes ringe Værd i Forhold til klingende Mynt, og den derved forarsagede nominelle Dyrhed paa alle Varer har desværre været følelig, saavel for de enkelte Individer som for enhver Indretning, der af Staten var reguleret en bestemt Pengesum. Saaledes har den Fond, der var bevilget for Landmilitair: Statens, ingenlunde kunnet afgive tilstrækkelige Summer til Anskaffelse af de flere Krigs: Fornødenheder, som Staten har Mangel paa. Da dernæst enhver Anskaffelse i senere Aaringer ikkun har kunnet skee under usordeelagtige Vilkaar, saa har Hs. Kongelige Majestæt fundet det rettest, at den Sum, der af Landmilitair: Statens Fond maatte bespares fra Armeens almindelige Underholdning, blev opbevaret, for under gunstigere Omstændigheder at anvendes efter sammes Bestemmelse til de fornødne Krigs: Forraads Anskaffelse. Det er imidlertid af denne saaledes oplagte Fond, at Bartpengene til de som overtalige udtraadte Officerer, forskudsvis ere udbetalte, indtil Refusion derfor kan erholdes.

Uagtet Omkostningerne til Vedligeholdelsen og Forsyningen af Vardøehuus Fæstning synes

at overstige denne Fæstnings militaire Værd, saa har Hs. Kongelige Majestæt dog ikke villet befale sammes Sløifning, da Hs. Kongelige Majestæt anseer denne Fæstning som et kjært Minde om en af Norges største Regenter og dennes omfattende Omhu for Norges Forsvar og Uforkrænkelighed, især da Værdøhuus dog stedse er af nogen Vigtighed i politisk Henseende. Udgifterne ved Fæstningen ere imidlertid indskrænkede saavidt muligt.

Derimod har Hs. Kongelige Majestæt især med Hensyn til Besparelse i Statsudgifterne anseet det fornødent, at den kostbare Vedligeholdelse af flere mindre vigtige Fæstningsværker efterhaanden indskrænkes til de Befæstninger som baade ere henstgtsmæssigen anlagte og virkeligen nødvendige. Da det dernæst er oplyst, at Trondhjems samtlige Fæstningsværker mod Landsiden, aldeles intet militairt Værd have, saa har Hs. Kongelige Majestæt naadigst befaleet, at der paa sammes Vedligeholdelse ingen videre Beføstning skal anvendes, hvorimod Hs. Kongelige Majestæt agter at lade udparcellere og sælge for Statskassens Regning den midterste Deel af Retranchementet, der vil afgive særdeles beqvemt Jord-

mon til Byggetømter og til den Udvidelse som Trondhjems Bye kan tiltrænge.

Det var hidtil bestemt, at samtlige utjenstedygtige Mandskaber, der ei havde kunnet tjene som Soldater, skulde indcommanderes til Fæstningerne, for at bruges som Kronarbeidere. Hs. Kongelige Majestæt, som anfaae dette for en særdeles haard Bestemmelse imod de utjenstedygtige Mandskaber, har derfor aldeles ophævet samme.

Endskjøndt der iblandt de af forrige Storting bevilgede Summer til Statsudgifterne, Intet var beregnet til Hesteholds; Penge for Cavallerie; Udredere, har Hs. Kongelige Majestæt imidlertid paa Grund af 20 § i Skatteloven af 1ste Julii 1816, ladet samtlige Udredere forskudsviis udbetale en saadan Godtgjorelse, som efter de indhentedede Oplysninger fandtes passende. Hs. Kongelige Majestæt forbeholder sig i den Anledning, nærmere at henlede Stortingets Opmærksomhed paa de i Fremtiden fornødne Bestemmelser for disse Godtgjorelser.

Hs. Kongelige Majestæt har ogsaa henvendt sin Opmærksomhed paa Krigs; Hospitals; Casen og dens Forfatning, da det unegteligen paa ligger Staten at vedligeholde denne Forsørgelses;

Anstalt for gamle og veltjente Underofficerer og Soldater.

Da denne Casses Indtægter imidlertid bestaae fornemmeligen i Renter af udlaaente Capitaler, men disse ved de foregaaende Penge: Reductioner særdeles ere forringede, og saaledes ei tilstrækkelige, endog med det bevilgede Tilskud af den militaire Fond, til at udrede de hine fordums Krigsmænd tilstaaede Pensioner, saa har Hs. Kgl. Majestæt fundet sig besøiet til at befale, at de til Pensionernes Udtælling nødvendige aarlige Tilskud skal udredes af Statscassen, og navnlig af den til Pensionsfond bestemte Sum.

Formedelt Penge:Repræsentativernes ringe Værd, blev det aldeles umuligt for de garnisonerende Underofficerer og Gemene, især i Vinter:maaneder, ved deres Lønning at kunne forskaffe sig fornødent Underhold; Hs. Kongelige Majestæt har derfor i de tvende sidst afvigte Vintere naadigst af det militaire Fond ladet Garnisons: Mandskaberne give ekstraordinairt Tillæg og Understøttelse.

Ligesaa har Hs. Kongelige Majestæt med naadigst Hensyn til de subalterne Garnisons: Officerers, endog under et bedre Forhold imellem Penge og Nødvendigheds:Varer, saare indskræn-

fedes Gager, ligeledes 2de Gange befalet at udbetale bemeldte subalterne Officerer Gratialer.

I Overeensstemmelse med Hs. Kongelige Majestæts naadigste Resolution af 13de Junii 1815, hvorved samtlige Embedsmænd bleve befriede for, ved deres Befordring, at erlægge en Maanedes Forbedrings:Gage til den almindelige Enkecasse, har Hs. Kongelige Majestæt ogsaa fundet for godt, naadigst at fritage de militaire Embedsmænd for den dem paahvilende Forpligtelse, at erlægge ved hvert Avancement en Maanedes Forbedrings:Gage til Krigs:Hospitals:Cassen, og derimod at befale, at bemeldte Casse aarlig af det militaire Fond skal have Refusion.

Ligesaa har Hs. Kongelige Majestæt, paa Grund af de fleste Officerers aldeles Uformuenhed til at indbetale, deels de under Krigsaarene ei indfordrede Bestallings: og Depesche:Gehyrer, deels de ligeledes henstaaende Indbetalinger af en Maanedes Forbedrings:Gage ved hvert Avancement, deels endelig de 2 til 3 Maaneders Gage:Forstud, som under Krigen vare tilstaaede adskillige Officerer, naadigst behaget at befale, at samtlige disse Fordringer paa Armeens Officerer, forsaavidt de endnu stod ubetalte den 4de Novb. 1814, maa være aldeles estergivede, dog at

Krigs: Hospitals: Cassen af det militaire Fond
erholdt Godtgjørelse for dens Andeel af Fordrin:
gerne.

Utilstrækkelligheden af de anviste Fonds i For:
ening med tilfældige Omstændigheder have bevir:
ket, at den Norske Marine ikke har gjort de
Fremskridt, som Hs. Kongelige Majestæt med
Hensyn til Rigets Larv havde ønsket.

De fornødne Reglementer og Bestemmelser
for Officeers:, Underofficeers: og Haandverks:
Etaterne ere imidlertid givne, og hensigtsmæssige
Opdragelses: og Underviisnings: Anstalter for
disse satte i Virksomhed.

Undersøgelser for at udfinde et beqvemt Lo:
cale til Anlæg af et Hoved:Etablissement for Ma:
rinen ere anstillede, ligesom og Istandsættelsen
af Kanon: Flotillen næsten er fuldført.

Tvende Orlogs:Brigger, der, formeddelt
deres Egenheder som Orlogs:Fartøier og formes
delt deres Forfatning, ei ansaaes værdige til en
betydelig og kostbar Hovedreparation, ere bort:
solgte, hvorved vandtes foruden Kjøbesummen
en Deel Ammunition og Inventarium til de øv:
rige Fartøiers Istandsættelse.

En Søe: Expedition er i de tvende sidstfor:
løbne Aar udført af to armerede Fartøier ved

Krydsning i de Finmarkske Farvande, for at standse indsnegne Uordener, og for at sikre Beboerne af disse Rigets fjerne Egne fra de Boldsomheder, som fremmede Fiskere og Handelsmænd stundom vovede der at udøve. En nye bygget Orlogs-Brig har i afvigte Sommer gjort et Krydstogt paa Beseiling i Nord- og Østersøen.

Hans Kongelige Majestæt maa iøvrigt henselede Stortingets Opmærksomhed paa, hvor særdeles vigtigt det er for Norge, at have et passende Antal Krigsskibe, for i hvert fornødent Tilfælde at kunne benytte Landets erkjendte brave Søfolk til Hs. Kongelige Majestæts og Rigets Ære og Forsvar, samt til Handelens Gavn og Sikkerhed.

Om denne og andre Gjenstande, som og om Alt, hvad der kan bidrage til at fremskynde Hs. Kongelige Majestæts trofaste Norske Folks Lykke og Æder, samt til end mere at grundfæste og udvikle Statens Kraft, Frihed og Selvstændighed, er Hs. Kongelige Majestæt beredt til, med det nu forsamlede Storting naadigst at overlægge og at afgjøre det Fornødne.

Af de fra alle Rigets Egne forsamlede Repræsentanters Overlæg og Samdrægtighed, af deres Kjærlighed til, og Kundskab om Fædreland

det, venter Hs. Kongelige Majestæt tillidsfuld, at vorde understøttet i Høistammes Bestræbelser for Rigets Ære, Velstand og Kraft.

Givet paa Stockholms Slot den 24de Januar 1818.

C a r l.
(L. S.)

Peder Anker.

L. Stoud Platou.

Statholderen erklærede derefter, i Hans Majestæt Kongens Navn, Stortinget constitutionsmæssigen aabnet.

Stortingets Præsident besvarede Hs. Majestæt Kongens naadigste Tale saaledes:

Stortinget har med Opmærksomhed anshørt den Underretning, Hs. Majestæt naadigst har behaget at meddele, angaaende Rigets Forfatning. Skildringen af den indvortes Tilstand svarer til det, som de nu forsamlede Repræsenter, hver i sin Egn, have erfaret. Da denne Tilstand kræver udeelt Anvendelse af Rigets Kræfter paa dets egne indvortes Anliggender, har det været Stortinget saameget mere glædeligt, at blive underrettet om, at Riget har Udsigt til, med Forsynets Bistand, fremdeles at nyde Fredens Goder. Stortinget haaber, at

Rigets Indbyggere, velsignede af Freden, ledede af Hs. Majestæts landsfaderlige Styrelse og understøttede af hensigtsmæssige Foranstaltninger til Næringsveienes Fremme, ei alene skulle formaae at indholde de Anstrængelser, som en langvarig Krig og et ved den forvirret Pengevæsen have gjort nødvendige, men endog efterhaanden hæve sig til Velstand. Det er Stortingets Kald, at bidrage dertil. Forsamlede i dette Niemeed skulle vi, Norges Riges Repræsentanter, alvorligen bestræbe os derfor. Med redeligt Sindelag, med roligt Overlæg og med stadigt Hensyn paa Fødelandets Lær, skulle vi søge at møde Hs. Majestæts velgjørende Hensigter og at vise os den Tillid værdige, hvormed vi af Nationen ere hædrede.

Gud bevare Kongen og Hans Riger!!

Christie.

Den Norske Regjering og Følge forlod der, paa Stortinget, ledsaget af den til Sammes Modtagelse udnævnte Deputation.

Derefter begav den forrige Dag sidst udnævnte Deputation sig til den Norske Regjering, for at udføre det den overdragne Erinde; og berettede ved dens Tilbagekomst Deputationens Formand, Høiesteretsassessor Arensen, at De-